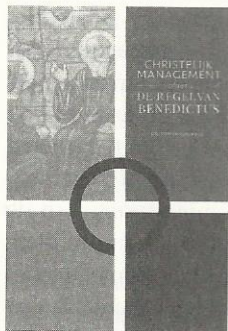

BOEKEN

De Kovel heeft voor u gelezen:

Tom van den Belt, *Christelijk management volgens de Regel van Benedictus*

Beltom Advies, Barneveld, 2016, 155 blz., € 25,-

Veel wordt er geschreven over de relevantie van de *Regel van Benedictus* in het bedrijfsleven en in grote organisaties. Maar wat is werkelijk de meerwaarde van dat monastieke samenlevingsmodel

voor leidinggevenden en verantwoordelijken in verenigingen en organisaties allerhande? Volgens Tom van den Belt, managementwetenschapper, adviseur en benedictijns oblaat, biedt de *Regel* geen bevestiging van bestaande mechanismes. Dat was al in zijn tijd zo: "De visie van Benedictus over arbeidsverhoudingen, goed werknemerschap, goed werkgeverschap en toezicht was in de 6de eeuw controversieel, tegen de heersende opvattingen van Romeinse aristocraten", weet Van den Belt. Vanuit zijn wetenschappelijke expertise, zijn ervaring als trainer en zijn omgang met de *Regel van Benedictus* schreef hij een boek waarin hij die controversiële opvattingen tracht te ontsluiten voor de huidige tijd.

Met betrekking tot het christelijk management en leiderschap gaat de auteur van drie axioma's uit. Ten eerste, het monastieke model is een *normatieve* praktijk, geïnspireerd door christelijke waarden. Ten tweede, hierin staan de menselijke *relaties* voorop, nog vóór de functies. Ten derde, christelijk leiderschap draait om een rechtvaardige *verdeling* van resources en taken. Om die rechtvaardigheid te kunnen garanderen, is een leidraad nodig, een spiritueel model voor de goede omgang met elkaar. Van den Belt schrijft: "[Dat model] kan dienen als spiegel en inspiratiebron voor managers en leidinggevenden die hun christelijk geloof en de liefde van Christus in praktijk willen brengen. Daarvoor worden vele tientallen citaten uit de *Regel van Benedictus* gebruikt om de managementpraktijk heel concreet voor te stellen."

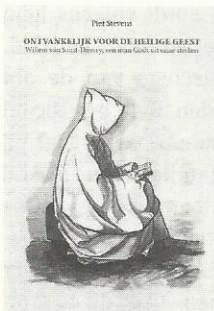
Die concrete voorstellen werkt Van den Belt in twee uitvoerige hoofdstukken uit, nadat hij eerst een algemene inleiding in de benedictijnse spiritualiteit heeft gegeven. Leiderschap wordt volgens hem door "liefde en mensgerichtheid" bepaald. In Benedictus' profielschets van de abt (RB 2) ontdekt Van den Belt het ideaal voor elke leidinggevende. Daarna gaat hij in op de 'arbeidsomstandigheden' die hij door een originele bloemlezing van de praktische hints en voorschriften van Sint-Benedictus illustreert, bijvoorbeeld over kleding en gereedschap. Ook de verant-

woordelijkheid van de werknemer, in casu de monnik, mag natuurlijk niet ontbreken. Verder schetst hij een soort profiel van de 'benedictijnse manager' en beschrijft hij het bijbelse fundament van dit model.

Door veel letterlijke verwijzingen blijft Van den Belt dicht bij de tekst, zowel van de Regel als van de Schrift, en dat is zeker een verdienste van het boek. Ook slaagt hij erin om de taal van de managementwetenschappen te koppelen aan richtlijnen binnen de monastieke leefwereld. Het boek is dan ook zeker geschikt als werkboek voor managers en voor iedereen die op economisch vlak geïnspireerd wil worden. Van de Belt schreef geen monastiek boek in de strikte zin van het woord en ook geen inleiding of beschouwing bij de Regel als brondocument voor christelijke spiritualiteit. Maar daarvoor zijn veel andere boeken beschikbaar. Van den Belt kiest de weg van de toepassing en is daar heel duidelijk in. Hij vervalt daarbij niet in het euvel van de trivialisering. Dat is verdienstelijk en voldoet zeker aan een behoefte binnen de professionele wereld die de auteur voor ogen heeft.

Thomas Quartier osb

Piet Stevens, *Ontvankelijk voor de Heilige Geest. Willem van Saint-Thierry, een man Gods uit onze streken*, Discovery Books, Leeuwarden, 2017, 284 blz., € 19,90.

De middeleeuwse mysticus Willem van Saint-Thierry († 1148) toonde zich bijzonder ontvankelijk voor de werking van de heilige Geest. De cisterciënzer monnik en vriend van Bernar-

us van Clairvaux liet zich in het diepste van zijn ziel raken door de Geest, waardoor hij in staat was de geheimen van God te genieten en ze ook over te dragen bij zijn lezers. Dit is volgens Piet Stevens, priester van het bisdom Roermond en professor emeritus kerkelijk recht, de niet te onderschatten verdienste van de "man Gods uit onze streken". Geïnspireerd door de geschriften van Willem van Saint-Thierry, schreef Stevens een boek waarin hij onder meer een sterk pleidooi houdt voor een ervaringsgerichte en contemplatieve theologie die het mysterie van Jezus' Pasen centraal stelt.

Willem van Saint-Thierry is inderdaad de ideale leermeester in de school van Jezus' permanente pascale existentie, doordat hij het trinitaire scheppingsbesef – God leren kennen door de aanwezigheid van de verrezen Christus in de geest van liefde en vereniging – voor zijn tijdgenoten en latere generaties wist aan te scherpen, vooral via een fijnzinnige lezing van de Bijbel (in casu het Hooglied) en een diepgaande reflectie (zeg maar contemplatie) waarin het verstand en het hart niet langer tegen elkaar worden uitgespeeld maar elkaar wederzijds bevruchten en aanvullen. Om dat aan te tonen citeert Stevens, na de obligate biografie (waarin het relaas van de gesprekken tussen de twee zieke abten Willem en Bernardus uiteraard niet ontbreekt), overvloedig uit de werken van de "theoloog van de drie-ene God". Feilloos weet hij de invloeden van Origenes, Augustinus en Guigo I de Kartuizer bloot te leggen. En ook de doorwerking van Willems mystieke inzichten in de geschriften van Hadewijch van Antwerpen (sic!) en Jan van Ruusbroec – "als de rede zwijgt, zal de liefde open bloeien in een eigensoortige kennis van God" – vergeet hij niet te illustreren met passende citaten.

Piet Stevens laat zich daarbij vooral leiden door de inleidingen, vertalingen,